

مرکز مجازی امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (تعادل و تراجیح)

قاعده متعارضین متعادلین

جلسه ۴۱۲

استاد شفیعی

قاعده متعارضین متعادلین

تعادل متعارضین یعنی هیچ یک از طرفین، رجحانی نداشته باشند.

نظریات:

بعضی گفته‌اند: در تعارض ادله، حکم به تخییر می‌شود.

مصنف: اکثر محققین قائل به تساقط ادله هستند. می‌گویند: قاعده‌ی اولیه در باب متعارضین متعادلین،

تساقط است یعنی هر دو دلیل سقوط می‌کنند و هیچ کدام حجت نخواهند بود.

تخییر در مقام اثبات:

تخییر در حجیت معنی ندارد. زیرا دلیل حجیت دلالت می‌کند بر حجیت مدلولش علی نحو التعیین

پس تخییر در مقام اثبات و تشریح معنی ندارد.

دلیل تساقط:

برای تحقق مطلوب، باید مقتضی موجود، و مانع مفقود باشد وقتی دو دلیل در مقام تشریح، تکاذب

پیدا کردند، اگر چه هر یک مقتضی حجیت است، لکن مانع موجود است.

دلیل حجیت، که شامل ادله متعارضه می‌شود فقط دلالت بر آن دارد که این ادله مقتضی حجیت را

دارند، اگر مانعی وجود نداشته باشد و چون تعارض، به معنای تکاذب است، پس یکی از دلایل لا علی

التعیین تساقط می‌کند، در نتیجه هر کدام، مانع حجیت دیگری می‌شود، لذا در عین حالی که مقتضی

حجیت است ولی چون مانع نیز موجود است، هیچکدام حجت فعلی نخواهد بود.